

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΓΕ.Λ. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ
Β' ΤΑΞΗ

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΠΑΝΑΞΙΩΤΙΣΣΑΣ ΤΗΣ ΓΑΥΡΟΛΙΜΝΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
Η ΓΑΥΡΟΛΙΜΝΗ	4
ΤΟ ΛΙΟΤΡΙΒΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΞΙΩΤΙΣΣΑΣ	6
ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΗΣ ΠΑΝΑΞΙΩΤΙΣΣΑΣ	8
ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ	15
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ.....	15

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις προσπάθειες για τη γνωριμία των μαθητών μας, αλλά και γενικότερα των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής, καθώς και κάθε ενδιαφερόμενου, με την πολιτισμική μας κληρονομιά εντάσσεται το παρόν πόνημα, που εκπονήθηκε στα πλαίσια του θεσμού των εξωδιδασκτικών προγραμμάτων και ειδικότερα αυτού των Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων.

Δεν θα αναφερθούμε εδώ στη σημασία αυτής της κληρονομιάς για τη διαφύλαξη της ταυτότητάς μας. Η προσπάθειά μας εντοπίστηκε σε ένα σημαντικό μνημείο, το οποίο ανήκει στο Δήμο Χάλκειας. Το μνημείο αυτό είναι, δυστυχώς, για τους πολλούς παντελώς άγνωστο.

Η ΓΑΥΡΟΛΙΜΝΗ

Οι πρώτες καλύβες που έγιναν και αποτέλεσαν, με την πάροδο του χρόνου το χωριό Γαυρολίμνη, κατοικήθηκαν από 10 περίπου οικογένειες το 1844. Οι κάτοικοι αυτοί ήταν νομάδες από διάφορα χωριά της ορεινής Ναυπακτίας, του Ξηρομέρου και της Πελοποννήσου, που δεν είχαν μόνιμη κατοικία, εξαιτίας της διώξεως των Τούρκων. Μερικοί από τους πρώτους κατοίκους του χωριού είναι οι ακόλουθοι: Γεώργιος Φουσέκης από την Μπουρλέσα Μακρυνείας, Χρήστος Γιαννακόπουλος από το Ξηρόμερο, Παπαγρηγόρης Λαλιώτης από το χωριό Λάλα της Πελοποννήσου και Κωνσταντίνος Καρναχωρίτης από την Μακρυνού.

Στο μέρος που χτίστηκε με την πάροδο του χρόνου το χωριό δεν υπήρχαν ούτε υπάρχουν ενδείξεις κατοικήσιμου μέρους. Υπήρχε μόνο ένας τουρκικός πύργος. Αυτός κατοικούνταν από Τούρκους και ίσως χρησίμευε σαν φυλάκιο.

Την ονομασία Γαυρολίμνη πήρε το χωριό από την ονομασία ολόκληρης της περιοχής. Η περιοχή αυτή κατά τον Ελευθερουδάκη ονομάζεται Γαυρολίμνη ή Καβρολίμνη, δηλαδή λίμνη που έχει ψάρια με την ονομασία γάβροι ή λίμνη που έχει καβούρια. Κατά την γνώμη ενός Γερμανού αρχαιολόγου, ονομάζεται «καπρολίμνη», δηλαδή βαλτώδης περιοχή που έχει πολλά αγριογούρουνα.

Το χωριό είναι χτισμένο στην πλαγιά ενός λόφου, ο οποίος είναι κατάφυτος από πεύκα. Ο λόφος αυτός έχει υψόμετρο περίπου 250 μέτρα και ονομάζεται Καλιακούδα, από το όνομα του φθονευθέντος σ' αυτόν Λουκά Καλιακούδα, οπλαρχηγού της Ελληνικής Επανάστασης απ' την Ιθάκη. Στην κορυφή αυτού του λόφου υπάρχουν ερείπια απ' τα πρόχειρα ταμπούρια των Ελλήνων επαναστατών του '21. Όπως αναφέρει ο Ελευθερουδάκης στην περιοχή της Γαυρολίμνης και ιδίως σ' αυτόν τον λόφο έγινε τόσο μεγάλη μάχη με Τούρκους, ώστε από το αίμα που χύθηκε σχηματίστηκε λίμνη. Εξαιτίας της μεγάλης επιτυχίας που είχαν οι Έλληνες στην μάχη αυτή, συνηθίζεται να λέγεται στα επιτυχημένα γλέντια όλης της Ελλάδας «Γαυρολίμνη να γίνει».

Η πάνω πλαγιά του λόφου Καλιακούδα, όπου είναι χτισμένο το χωριό, επεκτείνεται σαν οροσειρά από το δημόσιο δρόμο Ναυπάκτου - Μεσολογγίου μέχρι τον ποταμό Εύηνο, σχηματίζοντας δύο στενές διαβάσεις, μία προς το νότο και μία προς το βορρά.

Ολόκληρη αυτή η οροσειρά χρησίμευε στους Έλληνες αρματολούς ως ορμητήριο και οχυρό για την παρεμπόδιση της επικοινωνίας των Τούρκων του Μεσολογγίου και Ναυπάκτου. Στις δύο στενές διαβάσεις έχουν γίνει πολλές μάχες κατά την Τουρκοκρατία. Στο Βόρειο στένωμα που σχηματίζεται στην οροσειρά Ρόγγα, Ξερόλογγα του ποταμού Ευήνου έγινε η πιο μεγάλη μάχη με

τους Τούρκους το 1585 με τον αρματολό της Αιτωλίας Θεόδωρο Μπόνα Γρίβα, όπου 9.000 Τούρκοι κατατροπώθηκαν. Τέτοια υπήρξε η πανωλεθρία των Τούρκων που η ελληνική εποποιία την εξύμνησε με το δημοτικό τραγούδι «Γιατί βουίζουν τα βουνά».

Στους πρόποδες του λόφου Καλιακούδα και κατά μήκος αυτού υπήρχαν τρεις πύργοι. Ο ένας ήταν στο κέντρο του σημερινού χωριού Γαυρολίμνη, ο άλλος σε απόσταση 500 μέτρων του πρώτου και ο τρίτος σε απόσταση 1000 μέτρων, όπου υπάρχει και σήμερα ο Ναός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, βυζαντινού ρυθμού, χρονολογούμενος κατά τον βυζαντινό αρχαιολόγο Ορλάνδο γύρω στα 950 μ.Χ.

Πάντως δεν υπάρχουν αποδείξεις ούτε ενδείξεις ότι υπήρχε χωριό στην περιφέρεια της Γαυρολίμνης στην περίοδο της Τουρκοκρατίας. Ίσως παλιότερα να υπήρχε, διότι και η ύπαρξη του ναού δείχνει ότι υπήρχαν κάτοικοι εκεί κοντά που εκκλησιάζονταν. Άλλη απόδειξη είναι ότι οι περισσότεροι λοφίσκοι και τα περισσότερα χωράφια εκεί κοντά είναι γεμάτα από χριστιανικούς τάφους.

Ήθη και έθιμα συναντούμε τα συνηθισμένα του νομού Αιτωλοακαρνανίας, δημοτικά τραγούδια της ελληνικής επανάστασης και της εξυμνήσεως του βουνού και της υπαίθρου, όπως και δύο που αφορούν τον αρματολό Λουκά Καλιακούδα που σκοτώθηκε στην Γαυρολίμνη και το άλλο που αφορά την πανωλεθρία των Τούρκων από τον Θεόδωρο Γρίβα Μπόνα με τους Έλληνες πολεμιστές.

Στο λόφο που στολίζει το χωριό έγινε άλλη μια μάχη με τους Τούρκους το 1823 όπου έλαβε μέρος και πολέμησε γενναία με τους Κραββαρίτες ο Γεώργιος Ροντήρης και η μάχη πήρε την ονομασία του λόφου «μάχη της Καλιακούδας». Πανηγύρια γίνονται στον εορτασμό της μνήμης των Αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ, πολιούχων του χωριού, της Κοιμήσεως της Θεοτόκου και την Δευτέρα του Πάσχα.

Άλλοτε την Δευτέρα του Πάσχα γινόταν πολύ μεγάλο πανηγύρι στο ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου όπου λάμβαναν μέρος και τα πέντε χωριά της περιφέρειας: Γαυρολίμνη, Τρίκορφο, Καλαβρούζα, Κάτω και Άνω Βασιλική και παρέμεναν εκεί όλη την ημέρα στην ύπαιθρο κάτω από τον ελαιώνα της εκκλησίας.

Ο δρόμος ο οποίος συνέδεε άλλοτε το Μεσολόγγι με την Ναύπακτο διέρχονταν από τους πρόποδες του λόφου Καλιακούδα κοντά στο χωριό. Εκεί ήταν ένα χάνι που χρησίμευε για την στάθμευση των διερχομένων. Το χάνι αυτό του οποίου τα θεμέλια υπάρχουν, ανήκε σε κάποιον με το όνομα Σκορδάς. Όταν ξεκινούσαν οι ορεινοί Ναυπάκτιοι για να πάνε στο Μεσολόγγι και στο κάμπο όριζαν ως μέρος συνάντησης το χάνι αυτό, σπάνια συναντιόνταν. Γι' αυτό ακόμα και σήμερα όταν κάποιος φεύγει βιαστικά παρ' όλο που κάποιος ζητά να τον ανταμώσει συνηθίζεται να λέγεται χάριν αστειότητας «Καλή αντάμωση στου Σκορδά το χάνι».

ΤΟ ΛΙΟΤΡΙΒΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΞΙΩΤΙΣΣΑΣ

Σε λιγότερα από δύο περίπου χιλιόμετρα βόρεια του χωριού Γαυρολίμνης, βρίσκεται το θρησκευτικό μνημείο – εκκλησία ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΠΑΝΑΞΙΩΤΙΣΣΑ, η οποία στα 950μ.Χ. φαίνεται να λειτουργεί ως οργανωμένο Μοναστήρι κανονικά. Το Μοναστήρι αυτό επί Τουρκοκρατίας ήταν εν ενεργεία και είχε στην κατοχή του έκταση πεντακοσίων (500) περίπου στρεμμάτων με ελαιώνες και δικό του λιοτρίβι. Όμως η περισσότερη έκταση του μοναστηριού αυτού καταπατήθηκε από Οθωμανούς και αυτό συνεχίστηκε μέχρι την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Στις μέρες μας απέμειναν να έχει στην κατοχή του μόνο 150 περίπου στρέμματα.

Το Λιοτρίβι της ΠΑΝΑΞΙΩΤΙΣΣΑΣ υπάρχει ως τις μέρες μας και απέχει 50 περίπου μέτρα δυτικά της εκκλησίας, ερειπωμένο όμως και εγκαταλελειμμένο. Κάποτε ήταν το πρώτο στην περιφέρεια. Παλαιότερα εξυπηρετούσε και έβγαζε όλη την παραγωγή του ελαιοκάρπου σε λάδι όχι μόνο των ελαιώνων του μοναστηριού αλλά και όλων των γύρω περιοχών της περιοχής π.χ. Γαυρολίμνης, Τρικόρφου, Καλαβρούζας, Άνω και Κάτω Βασιλική.

Το παλαιό αυτό λιοτρίβι ήταν με σφυρίδες – φακέλους, χειροκίνητο ως προς την κίνηση και λειτουργία του. Το πιεστήριο πιεζόταν με μανιβέλα και συρματόσκοινο.

Το πιεστήριο και ο εξοπλισμός του ελαιοτριβείου πουλήθηκε γύρω στο 1960 αντί ποσού 260 δραχμών στο Χ. Κουτσοχέρη από το τότε εκκλησιαστικό Συμβούλιο επί εφημερίας Σπυρίδωνος Καρναχωρίτη. Πλησίον του λιοτριβιού υπήρχε ένα δωμάτιο στο οποίο κοιμόντουσαν οι εργάτες όταν δεν δούλευαν. Στον ίδιο χώρο – δωμάτιο αποθήκευαν και τις ελιές πριν τις βγάλουν. Το λιοτρίβι δούλευε από τον Νοέμβριο μέχρι τον Μάρτιο μήνα, μέρα νύχτα.

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΗΣ ΠΑΝΑΞΙΩΤΙΣΣΑΣ

Το κυριότερο μνημείο της ευρύτερης περιοχής είναι η Παναγία Παναξιώτισσα. Από αναφορά (12 Μαΐου 1837) του Δημάρχου Καλυδώνος αναφέρεται ότι στη θέση Πανακτζή υπάρχει παλαιομοναστήριον, το οποίο μαζί με το αντίστοιχο του Μαυροματιού, «κατεπατήθησαν τα ειρημένα Μοναστήρια από τους κυριεύοντας Οθωμανούς, οικειοποιήθησαν παρά των ιδίων και τα κτήματα αυτών...».

Τα κτήματα τα οποία ανήκαν στο Μοναστήρι περιγράφονται σε σχετικό πίνακα (14 Μαρτίου 1835).

Κατά τον Ακαδημαϊκό – Αρχαιολόγο Αν. Ορλάνδο «συναντά ο ταξιδιώτης τον ολίγον έξωθεν (20' ΝΔ) της Γαυρολίμνης, εν μέσω δενδρόφυτου κοιλάδος κείμενον ναόν της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, επιλεγόμενης Παναξιώτισσας».

Από πού προήλθε η προσωνυμία της λέξης Παναξιώτισσας; Ο Ορλάνδος υποσημειώνει στη μελέτη του: «Την ετυμολογία του επιθέτου τούτου της Παναγίας δεν ηδυνήθη να εξακριβώσω.» Ο Καθηγητής Αθαν. Παλιούρας αναφέρει σχετικά: «Απ' όσο ξέρουμε το επίθετο της Παναγίας «Παναξιώτισσα» είναι μοναδικό στον ορθόδοξο χώρο και πιθανότατα σημαίνει «αυτήν που αξιώθηκε των πάντων».»

Άλλοι υποστηρίζουν ότι η προσωνυμία αποτελείται από δύο συνθετικά: παν- (δηλωτικό υπερτάτου βαθμού ή του απολύτου) και αξιώνω (επιτυχάνω ανώτερο σκοπό με την βοήθεια υπερφυσικής δυνάμεως). Η λέξη είχε την εξέλιξη: **Πανταξιώτισσα => Παναξιώτισσα** που σημαίνει την Παναγία «η οποία πάντοτε και ασφαλώς οδηγεί τον άνθρωπο στην εκπλήρωση εκείνων των προσπαθειών που απορρέουν από την πίστη του και τις αγαθές προθέσεις. Είναι η Παναγία που πάντοτε «αξιώνει» τον πιστό Χριστιανό».

Τα πράγματα όμως είναι πιο απλό απ' ότι φαίνονται. Από το τοπωνύμιο **Πανακτζή (στ' Πανακτζή)** προήλθε η προσωνυμία **Πανακτζιώτισσα**. Τούτο είναι συνηθισμένο (Προυσιώτισσα, Αμπελακιώτισσα, Γερακιώτισσα κλπ.). Ο Ορλάνδος, που πρώτος (1935) καταγράφει τον τύπο Παναξιώτισσα, ή δεν άκουσε καλά τον τύπο Πανακτζιώτισσα ή τον εξωράισε. Το ίδιο έχει ξαναγίνει με τον τύπο Ναυπακτίτισσα που μεταβλήθηκε σε Ναυπακτιώτισσα. Η προσωνυμία Παναξιώτισσα είναι λόγια και δυσκατάληπτη, και ως εκ τούτου πολύ δύσκολα θα την προσέδιδε ο λαός στην Παναγία. Ευκολότερο ήταν να την πει **πανάξια** (όλα τα κατορθώνει) και όχι **παν-αξιώτισσα**. Άλλωστε το επίθετο αξιώτης – αξιώτισσα μόνο ως πατριδωνυμικό μπορεί να υπάρξει.

Με το μνημείο ασχολήθηκαν διαπρεπείς Αρχαιολόγοι, όπως ο Αν. Ορλάνδος, ο Ν. Μουτσόπουλος, ο Π. Βοκοτόπουλος και ο Αθαν. Παλιούρας. Ακριβή περιγραφή του Μνημείου μας δίνει ο Καθηγητής

Βυζαντινής Αρχαιολογίας Αθην. Παλιούρας στο μνημειακό για τον νομό μας έργο του Βυζαντινή Αιτωλοακαρνανία από το οποίο καταχωρούμε το παρακάτω απόσπασμα:

«Ο ναός είναι σταυροειδής εγγεγραμμένος με τρούλο και ανήκει στον ειδικό τύπο των λεγόμενων «ελλαδικών μεταβατικών» της κατηγορίας αυτής. Παρουσιάζει σε κάτοψη το σχήμα παράγωνου ορθογωνίου (13.70μ. επί 10.90μ. χωρίς τις ασίδες), και έχει ανατολικά τρεις ημικυκλικές ασίδες, μια σε κάθε κλίτος, και δυτικά νάρθηκα, σύγχρονο του κύριου ναού. Τα γωνιαία διαμερίσματα έχουν χαμηλότερη στέγη και έτσι αφήνουν να διαγράφεται ζωηρότερα στον ελεύθερο χώρο ο σταυρός, στη διασταύρωση των κεραιών του οποίου υψώνεται περίκομπος τρούλος.

Οι τοίχοι είναι χτισμένοι με ντόπιες σταχτιές ασβεστόπετρες, ελαφρά οριζόντιες στρώσεις με άφθονο κονίαμα. Χωρίζονται με σειρές πλίνθων, απλών, διπλών, τριπλών ή και πολλαπλών, που τοποθετούνται επίσης σε οριζόντιες στρώσεις. Πλίνθοι χρησιμοποιούνται συχνά και στους κάθετους αρμούς. Με πλίνθους μόνο είναι χτισμένος ο τρούλος από την οδοντωτή ταινία και πάνω, καθώς επίσης οι θόλοι και τα λοφία.

Οι στέγες των κεραιών του σταυρού είναι δίρριχτες και καταλήγουν σε αετώματα, ενώ του νάρθηκα η εγκάρσια χαμηλή δίρριχτη στέγη, που καταλήγει επίσης σε πλάγια αετώματα, διακόπτεται στη μέση από άλλη που στοιχίζεται προς τον άξονα του κτηρίου. Η μεσαία αυτή δίρριχτη στέγη, που καταλήγει δυτικά σε αέτωμα, βρίσκεται στο ίδιο ύψος με τις άλλες κεραιές του σταυρού, αλλά είναι λίγο στενότερη από τη δυτική. Εσωτερικά το μνημείο καλύπτεται με κάμαρες. Ο ναός διαθέτει τρεις εισόδους, από μια σε κάθε πλευρά του νάρθηκα και κατά τον άξονα των αετωμάτων.

Τα παράθυρα είναι λιγοστά και στενά, όλα μονόλοβα τοξωτά εκτός από το τρίβολο της κεντρικής ασίδας. Από ένα ανοίγεται στις πλάγιες ασίδες, και από δύο, το ένα πάνω από το άλλο, στα τύμπανα της βόρειας και της νότιας κεραιάς του σταυρού, ένα στο αέτωμα της πρόσοψης και τέσσερα στο κάτω μέρος του τρούλου, στους αντίστοιχους άξονες του μνημείου. Το τρίβολο της κεντρικής ασίδας έχει τους λοβούς ισοϋψείς και χωρισμένους με μαρμάρινους αμφικιονίσκους, που είναι ανόμοιοι, φέρουν διαφορετικά κιονόκρανα και τοποθετήθηκαν εδώ σε δεύτερη χρήση, ίσως από παλαιότερο μνημείο που θα υπήρχε στον ίδιο χώρο. Πλίνθινη οδοντωτή ταινία περιβάλλει τα τόξα και συνεχίζεται οριζόντια στο πλάτος της ασίδας. Οι θύρες και τα παράθυρα απολήγουν σε τόξα με τη βοήθεια πλίνθων τοποθετημένων ακτινοειδώς, που περιβάλλονται με σειρά άλλων πλίνθων σε σχήμα ημικυκλίου.

Εσωτερικά ο νάρθηκας επικοινωνεί με τρεις θύρες, μια σε κάθε κλίτος. Τα γωνιαία διαμερίσματα του ναού καλύπτονται με καμάρες παράλληλες προς τον άξονα του κτηρίου, χωρίζονται από το κεντρικό

κλίτος με συνεχή τοιχοδομία και επικοινωνούν μ' αυτό με χαμηλά τοξωτά ανοίγματα.

Στο τύμπανο του τρούλου είναι χαρακτηριστικές οι οχτώ βαθύνσεις ορθογώνιας διατομής, που παρουσιάζουν το ίδιο πλάτος με τα παράθυρα του τρούλου κάτω και στενεύουν προς τα πάνω χωρίς να συναντιούνται.

Το τέμπλο του ναού είναι νεότερο. Φαίνεται πως ο ναός ήταν τοιχογραφημένος κατά τη βυζαντινή εποχή. Αυτό δείχνει μία παράσταση των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, που αποκαλύφθηκε πρόσφατα, καθώς και ίχνη χρωμάτων σε διάφορα σημεία των τοίχων.

Στο μνημείο δεν υπάρχουν κεραμικές διακοσμήσεις. Η τοιχοδομία του είναι λιτή. Κραυγαλέα αντίθεση προς αυτή την απλότητα αποτελεί ο τρούλος, που είναι πραγματικό κομψοτέχνημα. Τα τέσσερα πλινθόχτιστα παράθυρα συνδέονται με οδοντωτή ταινία, που, όταν φτάνει στο σημείο της γένεσης των τόξων, τα περιβάλλει ημικυκλικά. Πάνω από την οδοντωτή ταινία των τόξων των παραθύρων περιτρέχει τον τρούλο ζωφόρος από στενόμακρους όρθιους ρόμβους και πιο πάνω, κάτω δηλ. από το γείσο, άλλη ζώνη με πλίνθους που σχηματίζουν τεθλασμένη γραμμή. Η «δαντελωτή» αυτή διακόσμηση του κομψού τρούλου προσδίδει ελαφρότητα και ομορφιά στο μνημείο».

Ο ναός χρονολογείται στην τελευταία 25ετία του 10^{ου} αι. Από νεότερες έρευνες έχει αποδειχθεί ότι ο ναός της Παναξιώτισσας κτίσθηκε πάνω στα ερείπια παλαιοχριστιανικής βασιλικής μεγάλων διαστάσεων.

ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ

Βασιλείου Κωνσταντίνα
Βασιλείου Σπυρίδων
Γουργολίτσα Αικατερίνη
Ευαγγελόπουλος Χρήστος
Ευθυμίου Κωνσταντίνος
Ζαλοκώστα Ειρήνη
Ζολώτας Ιωάννης
Θεοδοροπούλου Βασιλική
Καμαρέτσου Ελευθερία
Κανέλου Σταυρούλα
Κατσούλα Ιωάννα
Κίτσου Αγλαΐα
Κουρτέλης Βάιος
Κουτρούλια Αλεξάνδρα
Λιβαθινού Ιωάννα
Λιόλιου Φωτεινή
Μανδάλης Ευθύμιος
Ντέκας Θωμάς
Παπαθανασίου Αλέξιος - Σπυρίδων
Πίμπας Ιωάννης
Ρέππας Βασίλειος
Ροΐδη Καλλιόπη
Σαλάπα Ελένη
Σταμάτης Κωνσταντίνος
Χαλιμούρδα Λαμπρινή

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Ανδρέας Δ. Ταρναράς